

"ВТРАЧЕНІ ІЛЮЗІЇ" ЕМІЛЯ МАНЬНА ТА ЕММИ БОВАРІ (ЗА РОМАНАМИ "ОБСТАВИНИ ЖИТТЯ" Ш.-Ф. РАМЮЗА ТА "ПАНІ БОВАРІ" Г. ФЛОБЕРА)

Ірина Кушнір

Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська, 1,
79000, м. Львів, Україна

Стаття є спробою порівняльної характеристики головних персонажів Еміля Маньна та Емми Боварі (за романами "Обставини життя" Ш.-Ф.Рамюза та "Пані Боварі" Г. Флобера) у їхньому зіткненні з реальністю. Підставою для такого порівняльного дослідження стала схожість розвитку сюжету у цих романах. Зазначено також відмінність проблематики цих романів, що відобразилося у творенні саме таких головних персонажів.

Ключові слова: батьківщина, ілюзії, обставини життя, реалізм.

На жаль, ім'я Ш.-Ф. Рамюза (1878-1947), франкомовного швейцарського письменника, не є таким відомим в Україні, як ім'я Г. Флобера. Проте своєю творчістю він сприяв подоланню провінційної замкнутості швейцарської літератури, її виходу на рівень світової класики. Вперше спробуємо зіставити найвідоміші романи цих письменників, знайти спільне та відмінне в образах головних героїв.

У вітчизняному літературознавстві присвячено небагато розвідок дослідженню творчості цього письменника. Можна згадати, зокрема, статті нашого авторства "Тематика "той самий" та "інший" як основа бачення світу у творчості Ш.-Ф. Рамюза" (Вісник ЛНУ. Серія іноз. мови. Вип. 11. - Львів, 2003. - С. 372-381) та "Гармонія між людиною та її батьківщиною (за романом Ш.-Ф. Рамюза "Краса на землі") (Питання літературознавства. Наук. зб. Випуск № 13 (70). - Чернівці, 2005. - С. 3-8). Дослідження творчості Флобера в Україні є чисельними; звернення до роману "Пані Боварі" зокрема. Серед останніх загадаймо статті О. Чичеріна [5] та Дм. Наливайка [3], розділ з монографії Н. Копистянської [2], а також ряд сучасних французьких розвідок про "міф" Боварі як пошук втілення своїх ілюзій у реальному житті, що завжди закінчується невдачею [11].

Обидва романи є зразками реалістичної прози. Стиль Ш.-Ф. Рамюза нагадує Флобера, але саркастичнішого й інколи різкішого. У нього відсутня іронія, притаманна романові "Пані Боварі". Твір "Обставини життя" (1907) належить до реалістичного періоду творчості Рамюза. Він також перебуває під впливом натуралізму, що обмежує вияв будь-яких емоцій у творах. Філіп Годе у праці "*Роман Ш.-Ф. Рамюза*" зазначає: "... автор "Аліні" подарував нам роман грубої оригінальності, що має назву, значущу у своєму прозаїзмі - "Обставини життя". Це якась історія про якихось людей. Романіст віднайшов героїв з посередності та банальності *chez nous*" [7, с. 193]. Жан Був'є відносить Ш.-Ф. Рамюза до письменників-реалістів, порівнюючи його із Флобером: "Автор не хотів зобразити ідилію чи написати нарис про звичаї. Він не хотів виділити ні пристрасті персонажів, ні звичаї місцевості, ні красу оточення. Він вибрав просту драму, щоб відтворити її повністю і неупереджено, тобто залишаючи кожен елемент плану на його звичному місці, відтворити кожну деталь з властивим їй рельєфом, кольором та колоритом. Одне слово, Ш.-Ф. Рамюз - реаліст" [6, с. 15].

За Флобером, завдання мистця - поділитися з читачами пережитими почуттями у процесі споглядання. Концепція об'єктивності двох письменників має багато спільного. Ш.-Ф. Рамюз собі формулює таке правило: "Не дивитися, але бачити..." [цит. за: 8, с. 79]. У "Пані Боварі" Флобер імпліцитно присутній у героях, інтерпретує їхні вчинки. Письменник перериває розповідь, щоб висловити своє ставлення до події чи дії персонажа. Що ж до Ш.-Ф. Рамюза, то він рідко висловлюється про своїх героїв. У романі "Обставини життя" таких коментарів зовсім небагато. Автор виступає швидше одним із мешканців провінції, який розповідає про життя людей в одному із романських кантонів.

Роман "Обставини життя" (1907) Ш.-Ф. Рамюза, що є об'єктом дослідження як і вищезазначений роман Флобера у даній розвідці, - це "Пані Боварі" в маленькому містечку швейцарського кантону Во. Роман Флобера передує йому (1857). Можемо припускати, що Рамюз знав цей твір, хоча точних посилань на те, що він його прочитав, немає ні в робочих записках письменника, ні в його листуванні.

Метою розвідки є спроба порівняльної характеристики головних персонажів у їхній сутичці з реальністю.

Відомо, що роман "Пані Боварі" Флобера ґрунтується на реальному факті. Ніщо не дає підстав думати, що Ш.-Ф. Рамюз взяв сюжет із реального життя чи запозичив у Флобера. Сюжетна лінія у загальних рисах в обох романах однакова: посередній слабохарактерний чоловік одружується з активною жінкою, яка стає причиною його розорення та покидає його задля іншого чоловіка. Еміль Маньна та Емма Боварі - головні персонажі двох романів - мають багато спільного. У Флобера Емма намагається знайти свою "*реальність*"; Еміль у Рамюза шукає уявне патріархальне щастя у Лозанні, покинувши під тиском обставин провінційне містечко Арсан.

Рамюз розповідає про життя посереднього буржуа, який нічим не вирізняється з мешканців свого кантону. Відомий вислів Флобера є влучним і щодо цього твору: в "Обставинах життя" читаємо про "життя кольору плісняви" [цит. за 3, 6].

Час минає та звичний рух життя містечка незмінні: "tout est encore bien à sa place; on sait ce qu'on vaut et on est pesé" [9, 48]. Щодня повторюються ті самі рухи: "Chaque dimanche on allait à l'église; avant chaque repas on faisait la prière. Une autre chose essentielle était chaque jour les commissions" [9, 53]. Так само і буржуазні будинки були всі однакові: "... tout y est fait

pour vivre en famille, le père, la mère, les enfants, les petits-enfants" [9, 56]. "Les choses sont là immobiles, elles se sont abandonnées" [9, 60]. У Флобера бачимо подібні зауваження щодо мешканців провінції: "Усі ці люди були схожі один на одного. їхні драглисті, ледве присмагли від сонця обличчя нагадували кольором молодий сидр... У всіх жилетки були оксамитові, шалеві; у всіх при годиннику була стрічка...; усі, сидячи, спиралися обома руками на коліна..." [4, 151].

Оповідь йде без втручання автора в життя героїв, та читач постійно відчуває таку ж "приховану присутність Флобера" і в романі Ш.-Ф. Рамюза, яка виявляється в його оцінці зображеної сцени.

Центром роману є образ Еміля Маньна. Він - непримітний нотаріус, який живе у провінційному містечку. На відміну від цього персонажа, Емма займає іншу позицію у структурі роману Флобера: вона є часткою буржуазного світу, але і протистоїть йому. Щодо цього Еміль однозначний: він тільки посередній буржуа і не більше. Емма - героїня складніша і неоднозначна. Її порівняння до кращого життя, внутрішній неспокій та постійний пошук захоплюють читача.

Зав'язкою роману "Обставини життя" виступає сцена приготування до весілля. Емілеві вже тридцять вісім, час створити сім'ю, тому він одружується з Елен. Під час прогулянки нареченим навіть немає про що розмовляти:

"Hélène dit: On aurait vite peur ici.

Il répondit: De quoi ?

Elle dit: Je ne sais pas.

Elle ajouta : Et puis, vous savez, il est tard. Je ne voudrais pas que maman s'inquiète" [9, 26]. Таку ж розмову могли б вести і Шарль з Еммою: "Розмови Шарля були пласкі, як вуличні тротуари..." [4, 57].

У Флобера історія пошуку щастя Еммою розпочинається зі сцени одруження. З часом її шлюб стає розчаруванням: "Тепер вона ніяк не могла уявити собі, що тихе життя, яке вона тепер вела, це й було її вимріяне блаженство" [4, 56]. Це спричинене неучтвом Шарля: "А хіба ж мужчина не повинен знати всього, відзначитися у всіх сферах людської діяльності... А от він нічого не вчив її, нічого не знав, нічого не бажав" [4, 57]. Від реальності Емма втікає у світ мрій: "Вона задавала собі питання, чи не могла була б вона зустріти іншого чоловіка, якби обставини склалися інакше; вона намагалась уявити, які були б ті нездійсненні події, те інше життя..." [4, 60]. Спогади про бал стають частиною її дійсності, до того ж вона, придбавши карту, уявно живе у Парижі [див. 4, 72-73].

Одруження з хворобливою Елен тим більше не принесло щастя Емілю з роману Рамюза. У розміреному провінційному ритмі життя йому чогось бракує. Перше "пробудження" йому приносить звістка про те, що Елен чекає дитину: "Il eut pourtant une secousse; il y a des moments où on vit réellement, les autres n'étant guère qu'une répétition où le coeur se trouve endormie" [9, 63]. Після смерті матері він вивчав тексти законів, працював сім років ніби уві сні. Розпочавши власну справу, Еміль дивився з надією у майбутнє. Проте Елен помилилася. Як наслідок - знову розчарування, безнадія, відсутність стимулу для життя. Він себе питає: "Est-ce une femme ainsi qu'il m'aurait fallu?" [9, 67]. Автор стверджує, звертаючись до читача: "Ils vont aller longtemps ensemble. Et il ne se passera rien" [67], тобто, сірість буднів переможе героя.

Однак автор йому дає ще один шанс: приїзд Фріди перевернув життя Еміля. Він почав боязливо мріяти про інше життя, хоча сам не зможе вирватися із провінційного світу: його змусила це зробити Фріда. Вона ж і стала ініціатором їхнього одруження. При зіставленні з Фрідою дружина Елен "... lui parût plus pâle et plus maigre encore que d'habitude" [9, 72]. Поштовхом у розвитку стосунків стало свято, де Еміль не міг зважитися запросити її на танець. Там він відчув, що "ils tournaient, étant deux en un" [9, 99]. "Et il se disait: Elle est là, ... c'est elle qui aurait pu être ma femme" [9, 104]. Будучи слабким від природи, він не протистоїть своїй тещі, яка хоче вигнати непослушну і норовливу Фріду. У порівнянні з Елен він був сильним, але "auprès de Frida il n'était plus rien" [9, 111].

Еміль ніколи не зміг би розповісти Фріді про свої почуття, все б залишалось на своїх місцях, проте випадок вирішив за нього: Елен помирає. Саме це підштовхнуло його до Фріди: "qu'est-ce qu'il était avant son mariage? Il redevenait ce qu'il avait été, c'est-à-dire rien" [9, 150]. Перші слова практичної жінки остудили його ідеалізовану картину кохання: "Qu'est-ce que vous me donneriez si je vous laisse entrer ?" [9, 158]. Раціоналізм проти ілюзій Еміля про щасливе патріархальне життя.

Йому видавалося, що з Фрідою він був кращим: "Il éprouvait sa force; on a le coeur tout élargi, on prend confiance en soi même" [9, 165]. Сцена освідчення, де ініціатива одружитися йде від Фріди, є ще одним свідченням слабкості Еміля: "Veux-tu t'épouser ou non? - il répondit: Bien sûr" [9, 168].

Фріда прагне розкоші, вона змушує Еміля покинути адвокатську практику в Арсані. Але той боїться змін: "Il vit tout ce qu'il allait perdre. Le bureau, ... le cercle où on a des amis... le pays où on sait la place des arbres, le chemin qu'on suit tous les jours... en somme шіе vie agréable..." [9, 169]. Саме тому до від'їзду у велике місто він переховується в готелі.

Для Еміля з його провінційними уподобаннями та стилем життя Лозанна видається занадто великою, вона його лякає: "On vient d'une petite ville tranquille, rien ne s'y entend que le chmnt du coq,... on y reste assis toute la journée, quelle différence avec toutes ses courses dans des grands magasins pleins du monde, le long du trottoir où on se coudoie, dans les rues où roulent les trams !" [9, 191]. Там Еміль почуває себе загубленим: "il se sentit tout à coup si seul qu'il aurait voulu pleurer" [9, 209]. Його радістю стає сім, але він затьмарений тим, що Фріда називає хлопчика німецьким ім'ям, розриваючи традиції роду Еміля. Навіть у цій ситуації Еміль не посмів їй заперечити: "Il était comme un étranger dans sa propre vie. Il y avait du désordre en lui et autour de lui" [9, 224]. Тому Еміль знову поринає у вимріяний світ: "Il imaginait, après le souper, l'heure où on allait se coucher... alors tout était oublié" [9, 224].

Цей персонаж проявляє себе значно слабшим під тиском реальності, у нього не вистачає сили боротися за свої мрії.

На противагу йому Емма користується з усіх нагод, щоб бути щасливою: "За тією сукнею в прямих складках ховалось збентежене, збурене серце..." [4, 120]. Своє завдання Флобер бачить у тому, щоб розповісти "біографію" героїні, показуючи реальність її ж очима [10, 30].

Перший шанс Емми - Леон, який виграє у порівнянні з її чоловіком-мужланом. "Емма ... бережно всотувала його [кохання] у себе, підтримувала його всілякими проявами своєї ніжності, ніби боялась, що його ненадовго вистачить" [4, 275]. Тому постає спокуса втекти з ним і розпочати нове життя, пізніше таке ж бажання виникає з Родольфом. Це її протест проти міщанських сірих буднів. Родольф зачарував Емму її ж книжними словами про кохання: "її гордість, як купальниця в гарячій ванні, розніжилася і розімліла від вогню цих слів" [4, 166]. І далі: "Нарешті й вона зазнає тих радощів кохання, тих захватів щастя, яких уже й не гадала діждати. Вона входила в якийсь казковий край... вона ширяла в блакитнім безмірі ефіру, перед її зором височіли осяйні вершини почуттів, а буденщина ледве мріла десь унизу..." [4, 173]. Час щастя злетів миттєво, тільки тоді Емма була прекрасна "тією особливою вродою, яка породжується радістю, захватом і успіхом, яка є проявом повної гармонії між темпераментом і зовнішніми обставинами" [4, 204].

Проте мрії Емми "падали в болото, як підбиті ластівки" [4, 195]. Ілюзії розбиваються об реальність: Леон був неготовий до серйозних стосунків, а Родольф просто використав її.

Важливою у розповіді є сцена у театрі. Світ театру знову дає їй можливість відірватися від реальності: "невловні думки, що зринали в ній, розпливалися в бурхливому прибої музики" [4, 232]. І трохи далі: "Вона намагалася уявити собі те життя - те гучне, незвичайне, блискуче життя, якого б і вона могла зазнати, якби так судилося долею" [4, 235]. Останні акорди викликали її пронизливий крик: вона покидала свій омріяний світ [див. 4, 233].

Антиподом Еміля у романі "Обставини життя" є образ його другої дружини Фріди. На відміну від першої вона "n'était pas sentimentale, elle était raisonnable" [9, 227], тому добре влаштувалася у цьому раціональному світі. Щоб їй догодити і повернути уявне щастя, Еміль погоджується на ризиковані спекуляції італійця Пальтани. Він знову загубився у мріях: "la vie est simple, toute simple: le passé disparaît, et l'avenir est là comme une route claire où on ira les deux ensemble, dans la connaissance du bien" [9, 241]. Фріда ж прагне більшого, бо Еміль був тільки першою сходинкою у її сходженні соціальною драбиною: вона знаходить багатшого коханця. Еміль наївно прагне її втримати, навіть не підозрюючи про її подвійне життя: "si je lui donne de l'argent, je l'aurai de nouveau à moi" [9, 258].

Розв'язкою конфлікту є сцена сварки подружжя. Тільки тоді Еміль зрозумів, що реальна Фріда відрізняється від його ідеалу: "Il voyait nettement en lui, comme il voyait nettement hors de lui. La fièvre, le doute et tout ce brouillard, tout cela s'envolait de lui et il voyait ceci: qu'il était ruiné, et il voyait encore autre chose, car il se répétait: "Elle a joué la comédie !"" [9, 306]. Знову розчарування: "... et dire qu'il avait vécu tiras ans de cette façon! Il ne pouvait pas le comprendre" [9, 307]. До того ж, Фріда сказала, що ніколи не мала його за справжнього чоловіка: "En quoi est-ce qu'il est fait, cet homme, il est en chiffons, ce qu'il est mou ! il ne bouge pas, il se laisse faire et après il vient pleurnicher. Est-ce un homme ? ma foi, non ! " [9, 311]. Еміль зрозумів, що його щастя - на рідній землі, яку він покинув у пошуку реалізації своїх ілюзій: "Il pensait au temps d'Arsens; et n'est-ce pas là qu'aurait été la vraie vie ? " [9, 324]. За те, що він відмовився від свого коріння, покинув рідну домівку, Еміль покараний. Ця фраза повторюється тричі, набираючи символічного значення: за Рамюзом щастя людини на її рідній землі.

Еміль втратив свої ілюзії стосовно Фріди та сімейного щастя з нею; у зіткненні з реальністю великого міста він загубився "в обставинах життя". Звідси духовне спустошення і розчарування.

Прозріння Емми також настає запізно. Вона розуміє, що кохання до Родольфа та Леона було її фантазією. Залишається відчуття нетривкості та неповноти життя: "Та чи варто взагалі шукати щось у житті? Все тлін, все омана! За кожною усмішкою криється позіх нудоти, за кожною радістю - прокляття, за насолодою - пересит..." [4, 290]. Вона мріяла про "прекрасного королевича", а у житті зустріла бездарного Шарля, нерішучого Леона та облудного Родольфа.

Сцена прозріння для Емми - це розмова з Родольфом: "Ти примусив мене повірити; ти два роки тримав мене в омані найсолодших, найрозкішніших мрій!" [4, 318]. І далі: "Вона страждала тільки від кохання, вона відчувала, як крізь цей спомин упливає її душа" [4, 319]. Героїня вибирає смерть замість протистояння реальності.

Емма - "матрос на розбитому кораблі" у пошуках "білого вітрила в тумані дальніх обривів" [4, 77]. Героїня Флобера втрачає свої ілюзії у зіткненні з реальністю, вона гине так само, як романтичні персонажі з її книжок. Еміль, будучи реалістичним персонажем, і далі продовжує свій пошук щастя, повертаючись на батьківщину. На думку Рамюза, саме там можлива самореалізація особистості: тільки на своїй землі людина може знайти щастя.

У Флобера зображений замкнутий простір, як це слушно зауважив В. Бахмудський у своєму дослідженні про французький реалістичний роман XIX ст. [1, 325]. Ця теза стосується і роману Рамюза. Головні герої обидвох романів наче замкнені у своїй реальності. Вони - звичайні провінційні міщани, які живуть ілюзіями про щастя. З іншого боку, ці герої є складним мікросвітом. Бунт Емми проти провінційності не може не викликати співчуття. Емма позбавлена будь-якої практичності. Еміль же просто не розуміється на веденні ризикованих грошових операцій. Він мало практичний у реальному світі, проте є більш реалістичним типом провінціала-буржуа. У погоні за втіленням своїх фантазій Емма забуває про звичні сімейні радощі, обов'язки дружини та матері. Еміль залишається хорошим батьком і вірним чоловіком. Вона активна, неспокійна, пристрасна жінка, яка стрімголов кидається на пошуки щастя. Він залишається пасивним, у нього немає цілеспрямованості Емми Боварі. Обоє заплуталися в "обставинах життя". Проте Рамюз, на відміну од Флобера, дає шанс своєму персонажеві повернутися назад до своїх витоків, знайти себе.

Роман Флобера є більш живим, захопливим, у кольорових тонах, тоді як роман Ш.-Ф. Рамюза - розмірений і поміркований, як і життя провінції. Він характеризується строгістю форми і послідовністю розвитку однієї сюжетної лінії, ніщо не повинно відривати увагу читача від зображеної проблеми. Ш.-Ф. Рамюз не тільки спрощує опис, викидаючи зайві

деталі, замінюючи складні вирази простими, він бореться з надміром ліризму, відмовляється від звертання на "ти" між персонажами, бо це створює ефект їх близькості.

Флобер вводить колоритних другорядних персонажів, які доповнюють картину життя буржуа у провінції; Ш.-Ф. Рамюз розповідає банальну історію чоловіка упродовж декількох років його життя, інші персонажі є каталізатором його вчинків (Фріда зокрема) або просто є фоном провінційного життя. Флобер створив типи, тобто його персонажі є втіленням узагальнених рис посередніх людей; у Ш.-Ф. Рамюза героїв ніщо не вирізняє з натовпу людей. У Флобера вони складні, з усебічними інтересами, вони замислюються над життям і над собою, свідомі своїх почуттів. Порівняння, метафори, довгі гармонійні фрази Флобера відповідають почуттям героїв, органічно їх відтворюючи. Персонажі Ш.-Ф. Рамюза, навпаки, зовсім не цікавляться зовнішнім світом, живучи своїм обмеженим життям. Все, що вони зауважують навколо себе, оцінюють за своїми примітивними мірками, не помічаючи краси, яка їх оточує. Історія "Обставин життя" прозаїчна, позбавлена польотів уяви "Пані Боварі". Флоберівське завдання важче, герої "Пані Боварі" вміють відчувати та аналізувати свої почуття, тоді як героїв "Обставин життя" вирізняє брак життєвості та невміння реагувати на зовнішній світ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Бахмудский В. О.* О пространстве и времени во французском реалистическом романе XIX века (Бальзак и Флобер) / В. О. Бахмудский // Проблемы времени в искусстве и кинематографии : Труды ВГИК. - М., 1972. - Вып. IV - С. 34-33.
2. *Копистянська Н. Х.* Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. / Н. Х. Ко-пистянська. Розділ 3. Підрозділ 3.3. Г. Флобер - творець "Мадам Боварі" як етапного роману в жанровій системі критичного реалізму. - Львів : Паіс, 2003. - С. 309 - 330.
3. *Наливайко Д. С.* Роман, що започаткував новітню прозу / Д. С. Наливайко // Флобер Г. Пані Боварі. Проста душа / пер. з фр. М. Лукаша та М. Гайдая. - Харків : Фоліо, 2003. - С. 3 -18.
4. *Флобер Г.* Пані Боварі. Проста душа / Г. Флобер. ; пер. з фр. М. Лукаша та М. Гайдая. - Харків : Фоліо, 2003.
3. *Чичерин А. В.* Стилистические заметки о "Воспитании чувств" / А. В. Чичерин // Ритм образа : Стилистические проблемы. - Изд. 2. - М., 1980. - С. 203-217.
6. *Bouvier J.* Les romans de M. Ramuz / J. Bouvier // La Voile Latine. - Genève. - 1908. - №1, janvier-février.
7. *Godet Ph.* Un roman de C.F. Ramuz / Ph. Godet // Bibliothèque Universelle. - Lausanne. - 1907. - №139. - Juillet.
8. *Pianca J.-M.* La vie des circonstances / J.-M. Pianca // C. F. Ramuz - 3. Mythologies ramuziennes. - Paris, 1993.
9. *Ramuz C.F.* Les Circonstances de la vie /C. F. Ramuz - Lausanne, 1994.
10. *Riegert G.* Madame Bovary. Flaubert / G. Riegert // Profil d'une oeuvre. - №19.- Hatier, 1971.
11. Fous d'Emma par C. Marcandier. Режим доступу : <http://www.mediapart.fr/club/edition/bookclub/article/240409/fous-d-emma-1>

"LOST ILLUSIONS" OF EMILE MAGNAT AND EMMA BOVARY (BASED ON THE NOVEL "CIRCUMSTANCES OF LIFE" BY CH. F.RAMUZ AND THE NOVEL "MADAME BOVARY" BY G FLAUBERT)

Iryna Kushnir

*Ivan Franko National University of Lviv, 1, Universytets'ka Str., 79000,
Lviv, Ukraine*

Ch.-F.Ramuz is a Swiss French-speaking writer whose creativity by far extends the limits of the local literature. His novel "Circumstances of life" has a very similar sujet scheme as it is in the novel "Madame Bovary" by Flaubert. His main character Emile Magnat is lost in the life circumstances as Emma Bovary is. The article shows the difference between two characters created by Flaubert and Ramuz as well as their similar aspirations to happiness and ideal family life in reality.

Key words: motherland, illusions, life circumstances, realism.

"ПОТЕРЯНЫЕ ИЛЛЮЗИИ" ЭМИЛЯ МАНЬНА И ЭММЫ БОВАРИ (РОМАНЫ "ОБСТОЯТЕЛЬСТВА ЖЫЗНИ" Ш. Ф. РАМУЗО И "ГОСПОЖА БОВАРИ" Г. ФЛОБЕРА)

Ирина Кушнир

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко, ул. Университетская, 1, 79000,
г. Львов, Украина*

Статья является попыткой сравнительной характеристики главных героев романов франкоязычного швейцарского писателя Ш.-Ф.Рамюза "Обстоятельства жизни" и Г. Флобера "Госпожа Бовари" Эмиля Маньна и Эммы Бовари. Похожий сюжет этих романов стал основой для сопоставления главных героев в их столкновении с реальностью. Отмечается различная проблематика романов, которая подсказала писателям именно таких героев.

Ключевые слова: родина, иллюзии, обстоятельства жизни, реализм.